

La mirada de Max

Gabriel Genovart

De totes les pel·lícules de Billy Wilder, una especialment (i bé que costa d'eleger-ne una entre tanta obra absolutament magistral): *Sunset Boulevard* (*El crepúsculo de los dioses*, de 1950).

D'aquesta pel·lícula, una seqüència: la darrera de totes. La vella i retirada actriu Norma Desmond (Gloria

I d'aquest pla, una mirada: la dels ulls del vell Max -¿quants sentiments pot arribar a transmetre la mirada d'un actor tan extraordinari com Von Stroheim?-, els ulls de Max plens d'amor, de dolor, de tendresa, de devoció i de compassió cap a la figura patètica d'aquella dona esbucada, altre temps adorada per les masses, que es refugia ara en l'esquizofrènia d'una

fama perduda; en la glòria pretèrita d'uns somnis de cine dels quals ella en fou protagonista excelsa i que alimentaren la il·lusió de milions d'espectadors que l'estimaren..., però l'han oblidada ja. Perquè a la vella actriu no li queda més amor que el que hi ha en aquesta mirada, plena de desolació, del seu fidel Max.

Entre tants moments de cinema absolutament inoblidables que ens ha deixat Billy Wilder, jo em vull quedar amb aquesta mirada compassiva, carregada d'humanitat, del vell i fidel Max. Perquè aquesta mirada és també la pròpia mirada de Wilder, plena igualment d'amor i compassió, envers del cinema i de la cara més tràgica i més dura d'aquesta *fabrica de somnis* que ha estat el setè art. Amor i compassió a tantes glòries oblidades, vides rompudes, joguines trencades, crepuscles amargs, fracassos finals i velleses miserables d'ídols caiguts... Figures de cera d'un panteó fantasmagòric per on es passeja Norma Desmond creient que interpreta *Salomé* sota la sàvia direcció de Max von Mayerling, anys enrere un dels més grans dels realitzadors de Hollywood i que ara fingeix que és Cecil B. de Mille.

I, mentre Norma actua, el vell Max plora en silenci llàgrimes internes, amargament. ■

Swanson) descendint per l'escalinata de la seva mansió decadent, tot convençuda que és a un plató on interpreta *Salomé* a les ordres de Cecil B. de Mille.

De la seqüència, un pla: el que recull el bust de Max von Mayerling (Erich von Stroheim), el criat i majordom d'aquella diva oblidada del cinema mut (i, antany, l'amant, el primer marit, el descobridor, el pigmalí i el realitzador d'alguns dels èxits més memorables de l'antiga estrella), tot simulant de ser altra vegada (rere una d'aquelles càmeres de noticiari que han acudit al solitari casal de l'actriu perquè aquesta, en el seu enfoliment, ha mort de tres tirs el seu jove *gigolò*) el director expert dels temps jallunyan -passats, definitivament- de triomf i de glòria.

